



**РЕШЕНИЕ**

**КАРАР**

**2021 ел 27 сентябрь**

**Болгар ш.**

**№ 12-8**

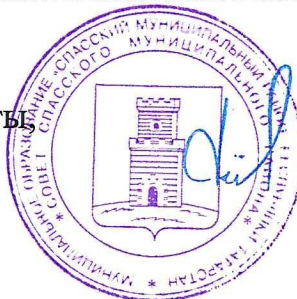
«Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контроле турында нигезләмә» раслау хакында

Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы буенча

**КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы чикләрендә муниципаль жир контроле турында нигезләмә, кушымта нигезендә, расларга.
2. Әлеге карарны «Новая жизнь» («Яңа тормыш») газетасында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында (PRAVO.TARSTAN.RU) һәм Спас муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.
3. Әлеге карар 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.
4. Карарның үтәлешен контрольдә тоту бюджет-финанс мәсьәләләре, икътисад һәм жирдән файдалану буенча даими комиссиягә йөкләнә.

Спас муниципаль районы башлыгы  
Совет Рәисе



**Ф. В. Мөхәммәтов**

## **Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контроле турында НИГЕЗЛӘМӘ**

### **1. Гомуми нигезләмәләр**

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданның (алга таба – контрольдә тотылучы затларның) жир мөнәсәбәтләре объектларына карата законнарда бозган өчен административ җаваплылык каралган (алга таба-мәжбүри таләпләр)мәжбүри жир законнары таләпләрен үтәү тора.;

1.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда муниципаль контроль органының вазыйфай затлары «дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба-248 – ФЗ номерлы Федераль закон) 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия.

1.4. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

жирдән файдалану өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлгә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмау);

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектлары.

1.5. Контроль объектларын исәпкә алу булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль объектларын мәгълүмати системадан файдаланып исәпкә алу алып алып барыла.

1.6 Муниципаль контроль «Спас муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба - Контроль орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру «Спас муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасына йөкләнә.



1.7. Муниципаль контрольне гамэлгә ашыру эшчәнлегә белән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе житәкчелек итә.

1.8 контроль органы исеменнән муниципаль контроль түбәндәге вазыйфай затларны гамэлгә ашырырга хокуклы:

1) контроль органы житәкчесе;

2) үз вазыйфай бурычларына әлеге Нигезләмә, вазыйфай регламент яисә вазыйфай инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамэлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү (алга таба - инспектор) керә торган контроль органның вазыйфай заты.

Контроль органының вазыйфай затлары, вәкаләтле вазыйфай затлары тикшерү чарасын үткөрү турында Карар кабул итүгә контрольлек органы житәкчесе (алга таба – контроль органның вәкаләтле вазыйфай заты) тора.

1.9. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.9.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамэлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнче контроль органы карарларын үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, контроль органы карарларын үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә;

3) контроль чаралар үткәргә һәм хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булганда гына, контроль-күзәтчелек чараларының бердәм реестрында тиешле мәгълүмат булганда, контроль чаралар үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләр кылырга кирәк.;

4) тикшерү чараларын үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны үткәргә комачаула-маска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;

5) контроль чаралар уздырганда (контроль органның контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлегә таләп ителмәгән контроль чаралардан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралган очракларда Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил яисә аның ижтимагый вәкилләре катнашында контрольдә тотыла торган затлар, аларның вәкилләре, контрольдә тотыла торган затлар булуына, аларның вәкилләре, аларның вәкилләре катнашуына каршылык күрсәтмәскә;

6) контрольлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда каралган булса, прокуратура органны тарафыннан контроль чараны үткөрүне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен контроль чаралар һәм контроль чаралар нәтижеләре белән таныштыру;



8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозулар авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмаска;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә үз гамәлләренен нигезле булуын исбат итәргә;

11) контроль чаралар уздыру һәм контроль гамәлләр кылу Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларны үтәргә;

12) контрольдә тотыла торган затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган йә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документларны һәм башка белешмәләргә таләп итмәскә.

1.9.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәреп торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын күрсәткәндә һәм тикшерү чарасын үткөрү турында контроль орган карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкасы каралмаган булса, житештерү объектларына керү (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләргә үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләргә үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләргә бозу фактлары буенча язма аңлатма бирүне, шулай ук документларны күчәртмәләргә, фотога төшерүгә таләп итәргә.;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләмгә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу;

5) контроль чараларын уздырганда соратып алынган документларны һәм материалларны тапшырмау яисә үз вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзәргә, тикшереп торучы затның һәм (яисә) контроль астындагы затның вазыйфай затларыннан сораштыру үткөрү мөмкинлегенә булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чарасын гамәлгә ашыру буенча башка чараларга киртә кую;

6) контрольдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләргә бозуларның куркынычсызлыгын тәмин итү һәм аларны кисәтү буенча тәкъдимнәр бирергә, контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләргә бозуларны бетерү турында һәм бозылган хәлне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә;

1.10. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләргә кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфай затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында



мәгълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләре башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга житкерү юлы белән хәл ителә., шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен региональ порталы аша да.

## **II. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) рисклары белән идарә итү**

2.1. Муниципаль контроль муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла (алга таба - зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү).

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) китерү куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә) кертелгә мөмкин:

- уртача куркыныч;
- уртача хәвеф-хәтәр;
- түбән куркыныч.

2.3. Контрольлек объектларын Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектның куркынычның бер категориясенә кертү ел саен аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларынан туры килү яисә кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтимал югары дәрәжәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булуын раслый.

2.5. Зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү максатларында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары билгеләнә (әлеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы)

2.6. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары мондый таләпләрне бозмый, әмма, ихтимал зур булганлыктан, мондый хокук бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булуын раслый.

2.7. Контроль объектынның мәжбүри таләпләрне бозу индикаторларына туры килгән ачыклау планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү өчен нигез булып тора. Тикшерү чарасын үткөрү һәм үткөрү турында карар Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан кабул ителә.

2.8. Әгәр контроль объекты муниципаль контроль органы тарафыннан билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән булса, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.9. Контроль орган контроль объектынның куркынычның бүтән категориясә критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кергән көннән биш эш көне эчендә



йә куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында Карар кабул итә.

2.10. Контроль орган рискның бер категориясенә кертелгән жир кишәрлекләре исемлеген алып бара (алга таба – жир кишәрлекләре исемлеге).

2.11. Жир кишәрлекләре исемлеге түбәндәгечә:

а) жир кишәрлегенә кадастр номеры яки аның булмаганда жир кишәрлегенә урнашу урыны адресы;

б) жир кишәрлеге кертелгән риск категориясе;

в) жир кишәрлегенә риск категориясенә кертү турында карар реквизитлары.

2.12. Хәвеф-хәтәр категорияләре күрсәтелгән жир кишәрлекләре исемлеге контроль органның рәсми сайтында урнаштырыла.

### **III. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау**

3.1. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын кисәтү түбәндәге төп максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

1) Барлык контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру;

2) мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү;

3) мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затларга житкерү өчен шартлар тудыру, аларны үтәү ысуллары турында мәгълүматлылыкны арттыру.

3.2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы (алга таба - профилактика программасы) нигезендә ел саен гамәлгә ашырыла.

3.3. Профилактика программасында каралган профилактик чаралар тикшерү органы тарафыннан үткәрелергә тиеш.

Контроль орган профилактика программасында каралмаган профилактик чаралар үткәргә мөмкин.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контроль орган түбәндәге профилактик чаралар төрләрен үткәрә:

1) мәгълүмат житкерү;

2) консультацияләү.

#### **3.4. Мәгълүмат бирү**

3.4.1. Контроль орган «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булса) һәм башка рәвешләрдә белешмәләр урнаштыру юлы белән зарури таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган һәм башка кызыксынучы затларга мәгълүмат бирә.

3.4.2. Контроль орган үзенә «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне урнаштырырга һәм аларга ярдәм итәргә тиеш.



### 3.5. Консультация

3.5.1. Контрольләнүче затларны һәм аларның вәкилләрен консультацияләү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар уздыру тәртибе;
- 2) контроль чаралар уздыру ешлыгы;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль орган карарларына шикаять белдерү тәртибедә.

3.5.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;
- 2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренән бертиплы мөрәжәгатьләре (5тән артык мөрәжәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.5.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.5.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла::

- 1) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе;

3.5.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында»2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында запрос җибәрергә хокуклы.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

## IV. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

4.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш контроль (күзәтчелек)чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез.

4.2. Контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итәләр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очрақларыннан тыш).



4.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә конкрет контрольләнгән затларга карата контроль чаралар үткәрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) тикшерү органы тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда-карарын үтәү срогы чыгу.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфай затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәренә дә кертеп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

язма аңлатма алу;

документлар таләп итү.

4.5. Контрольлек чарасын, шулай ук документар тикшерүне күздә тоты торган контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәрүгә карата әлеге контроль чарасын үткәрү турында нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткәрү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткәрүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәрүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тоты торган чара актын (алга таба-акт) төзи, ул Россия Икътисады үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча.



Мондый чара үткөрү нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урыны буенча башкарыла.

4.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серләрне тәшкит иткән контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятъне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

## **V. Контроль чаралар нәтижеләре буенча кабул ителә торган контроль чаралар һәм карарлар нәтижеләре.**

5.1. Контроль орган контрольдә тотыла торган зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чарасын уздырганда ачыкланган очракта түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) тикшерү чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба-күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артмаган (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау буенча чаралар үткөрү турында күрсәтмә, шулай ук контроль рәвеште турында Федераль законда каралган башка;

2) муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү турындагы таләп белән мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, әгәр контроль чара үткәргәндә граждан, оешма, оешма эшчәнлеге, оешма эшчәнлеге, гражданнарның, оешмаларның һәм оешмаларның эшчәнлеге, шулай ук, Россия Федерациясе законнарында каралган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау, контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы, алар житештерә торган һәм сата торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычын тудыралар, бу мондый зыян (зыян) китергән;

3) тикшерү барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен



ачыклаганда, тиешле мэгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә кирәк;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرگә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чараларны күрү, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, әгәр мондый чара законда каралган булса, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрү;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرگә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткәру буенча рекомендация биру турындагы мәсьәләне карарга.

5.2. Күрсәтмә әлеге Нигезләмәгә 3 нче кушымта нигезендәгә рәвеш буенча рәсмиләштерелә.

5.3. Контрольләнгән торган зат күрсәтмәне үтәү срогы чыкканчы ук, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр кушып, күрсәтмәнең үтәлеше турында контроль органга хәбәр итә.

5.4. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлу срогы чыккач яисә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырганда, контроль органы карарның үтәлешен бирелгән документлар һәм алынган мэгълүмат нигезендә бәяли.

5.5. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жиберә.

5.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан мэгълүматлар тапшырылмаса яисә алар нигезендә карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган әлеге карарның үтәлешен документар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рөхсәт ителә.

5.7. Әлеге Нигезләмәнең 5.6 пунктында каралган контроль чараны үткәру нәтижеләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 5.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрә.

## 5.8. Планлы контроль чаралар.

5.8.1. плановые контрольные мероприятия проводятся в соответствии с планом плановых контрольных мероприятий на очередной календарный год, составляемым контрольным органом и подлежащим согласованию с органами прокуратуры.

5.8.2. виды проведения плановых проверочных мероприятий в отношении объектов контроля, отнесенных к отдельным категориям риска, периодически определяются риском причинения вреда (ущерба).



5.8.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәге төрләрен үткәргә мөмкин:

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

5.8.4. Урта риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәргү вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәргү вакыты-5 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

## 5.9. Планнан тыш тикшерү чаралары

5.9.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, күчмә тикшерү рәвешендә уздырыла.

5.9.2. Планнан тыш контроль чараны үткәргү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

5.9.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез, планнан тыш контроль чараларынан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләрдә уздырыла.

5.9.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

## 5.10. Документар тикшерү.

5.10.1. Документлар буенча тикшерү дигәндә контроль орган урнашкан урын буенча уздырыла торган контроль чара аңлашыла, аның предметы булып аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контрольдә тотучы затлар документларындагы, шулай ук аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органы карарларын үтәүгә бәйле документлардагы белешмәләр тора.

5.10.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Әлеге таләпне алган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотыла торган зат контроль органга күрсәтелгән документларны таләп итеп җибәрергә тиеш.

5.10.3. Документлар буенча тикшерү үткәргү срогы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыттан чор кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка таләпләр документлар тикшерү барышында күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы карау өчен кирәкле документларны тапшыру;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын җибәргәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыклар-

ны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмэләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмэләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

5.10.4. Документлар буенча тикшерү барышында кылына торган контроль гамәлләр исемлегә:

- 1) документларны теркәү;
- 2) язма аңлатмалар алу.

5.10.5. Тикшерү чарасын үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермэләренә, шул исәптән фотога төшерү материалларының, мәгълүмат базаларының, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) эһәмияткә ия булган таләпләргә күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта кирәкле документларны контроль органга жибәрә яисә кичекмәстән язма рәвештә гариза белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта тапшыру мөмкинлегә булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәкле документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документтар тикшерү уздыру вакытына контроль чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

5.10.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы 2 эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язмага аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмага аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язучылары турында билгә ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

5.10.7. Актны рәсмиләштерү контроль органның документтар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

5.10.8. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документтар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5.10.9. Планнан тыш документтар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

## 5.11. Күчмә тикшерү

5.11.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.



5.11.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дәрәҗәсигә белән танышырга;

2) контрольдә тотылуы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылуы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 5.11.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төрә кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләренә мәҗбүри таләпләргә туры килүен бәяләү.

5.11.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәру очрактарынан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешенә нигездә үткәреләргә мөмкин.

5.11.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерү үткәру турында, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатәтән дә соңга калмыйча, күчмә тикшерү уздыру турындагы карарның күчәрмәләрен контрольдә тотучы затка жиберү юлы белән хәбәр итә.

5.11.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклығын, күчмә тикшерү үткәру турындагы карарның күчәрмәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

5.11.6. Күчмә тикшерүне үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмый.

5.11.7. Күчмә тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегенә:

- 1) карау;
- 2) документлар таләп итү;
- 3) язма аңлатма алу;
- 4) инструменталь тикшерү.

5.11.8. Карау контрольдә тотыла торган зат һәм (яисә) аның вәкиле катнашында мәҗбүри рәвештә видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтиҗәләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

5.11.9. Инструменталь тикшерү махсус җайланмада эшкә рәхсәтә булган инспектор яисә белгеч тарафыннан техник приборлардан файдаланалар.

Инструменталь тикшерү нәтиҗәләре буенча инспектор яки белгеч тарафыннан инструменталь тикшерү беркетмәсе Төзелә, анда күрсәтелә:

- аны төзү датасы һәм урыны;
- инспекторның яисә беркетмә төзегән белгечнең вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары;
- контрольдә тотучы зат турында мәгълүмат;
- махсус җиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары кулланыла торган тикшерү предметы;
- инструменталь тикшерү нәтиҗәсе, инструменталь тикшерү үткәргәндә контрольгә алынырга тиешле күрсәткечләрнең нормалаштырыла торган әһәмияте
- әлеге күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтиҗәләргә;
- инструменталь тикшерү нәтиҗәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар.

5.11.10. Мәҗбүри таләпләрне бозу очрактары ачыкланган очракта, инспектор



мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәү өчен фотосүрәتكә һәм дәлилларне теркәүнең башка алымнарын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очрақларының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотосүрәтләрдән файдалану, мәжбүри таләпләрне бозу дәлилларен теркәү өчен, дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5.11.11. Фотога төшерү һәм дәлилларне теркәүнең башка ысуллары тәртибе 248-ФЗ номерлы Федераль законның 65 статьясындагы 6 өлеше нигезендә контроль рәвеше турындагы Нигезләмәдә каралырга тиеш.

5.11.12. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру элегә Нигезләмәнен 5.10.5 һәм 5.10.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.11.13. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерүне үткәру турында мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

5.11.14. Күчмә тикшерүне үткәру, эшчәнлек алып бару) урыны буенча контрольлек итүче зат булмау сәбәпле, йә контрольлек итүче зат эшчәнлегенә фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткәру яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән контрольлек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлегә булмау турында акт төзи һәм контрольдә тотылуы затка тәртиптә контроль чаралар үткәру мөмкинлегә турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, элегә чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

5.11.15. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контроль органга очрақларда контроль чаралар үткәргәндә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткәру тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданинның элегә мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

5.11.16. Контрольлек итүче затлар булып торучы индивидуаль эшкуар, гражданин килеп туган очрақларны контроль органына контроль чарасын уздырганда булу мөмкинлегә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 8 өлеше нигезендә контроль рәвеше турындагы Нигезләмәдә контроль рәвешендә билгеләргә кирәк.



## 5.12. Күчмә тикшерү

5.12.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла.

5.12.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, граждандан эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында (чикләнмәгән затларга бару өчен ачылган) житештерү объектларында тикшерү үткәрелергә мөмкин.

5.12.3. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектны (бер-берсенә турыдан-туры якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне үткәрү срогы, әгәр федераль законда контроль рәвешенә турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артып китә алмый.

5.12.4 Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлегә Нигезләмәнең 5.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

## **VI. Муниципаль контроль органы вазыйфай затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү**

6.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар контроль органы житәкчәсе урынбасары һәм инспекторларның (алга таба – вазыйфай затлар) түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы.:

- 1) контроль чаралар уздыру турында карарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфай затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

6.2. Дәгъва контроль органга, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең һәм (яисә) региональ порталларының бердәм порталын кулланып, электрон рәвештә электрон рәвештә бирелә.

Шикаять биргәндә граждан гади электрон имза, яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә салына торган материаллар, шул исәптән фотоматериаллар, контрольдә торучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

6.3. Контроль орган карарына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган житәкчәсе (житәкче урынбасары) тарафыннан карала.

6.4. Жалоба контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль орган күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотыла торган зат күрсәтмә алган вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

6.5. Шикаять бирү срогын житди сәбәп белән уздырган очракта, шикаять



биргән контрольдә торучы затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок контроль органы тарафыннан торгызылырга мөмкин.

6.6. Шикаятьне биргән контрольдә тотыла торган зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

6.7. Шикаятьтә контроль органың шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

6.8. Тикшерү органы житәкчесе (житәкче урынбасары) шикаятьне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул ителә:

1) контроль органың шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органың шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаять биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

6.9. Шикаять үз эченә алырга тиеш:

1) вазыйфай затның исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), карары һәм (яки) шикаять бирелә торган гамәлләре (гамәл кылмавы);

2) гражданның фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында белешмәләрне, йә күзәтүче зат булган оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә һәм фамилия реквизитлары, исеме, атасының исеме (булган очракта) шикаять биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара эшчәнлекне башкаруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулы;

3) контроль органың һәм (яисә) аның вазыйфай затының дөгъвалана торган карары турында белешмәләр, алар шикаять биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин;

4) тикшерү органы карары һәм (яисә) вазыйфай затның гамәлләре (гамәл кылмавы) нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлил-ләрән раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

6.10. Контроль органы вазыйфай затларының йә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы булмаган әйтелмәләренә, янауларны һәм мөлкәтне Жалобада тотарга тиеш түгел.

6.11. Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә торучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6.12. Контроль орган шикаять алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында Карар кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 6.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турында үтенечнамәдә юк;



2) шикаять бирү өчен югалган срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатләндрүдән баш тарттылар;

3) шикаять буенча карар кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаять бирелгән;

6) шикаятьтә Контроль органы вазыйфай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы аңлатмалар, куркыныч-лар бар;

7) элек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартса һәм яңа дәлиләр яисә хәлләр китерелмәсә;

8) шикаять тиешле органга тапшырылды;

9) Россия Федерациясе законнарында тикшерү органы карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

6.13. Әлеге Нигезләмәнең 6.12 пункттындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль органы карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

6.14. Шикаятьне караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын куллана.

6.15. Шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

6.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге исключительных очракларда:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять белдерелә торган вазыйфай затка карата эш итү;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган вазыйфай затның булмавы.

6.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы запросны вәкаләтле орган тарафыннан алынган мизгелгә кадәр, ләкин запрос жибәрилгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

6.18. Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материалларны тәкъдим



итәргә хокуклы.

6.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезләгән раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы контроль органга йөкләнә.

6.20. Шикаятне карау нәтижәләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) контроль органы карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таный

һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында Карар Чыгара.

6.21. Кабул ителгән карарның нигезләнеше, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган карары контрольлек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

## **VII. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү.**

7.1. Контроль органы эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль жир контроле өлкәсендә муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Эшчәнлек нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына керә:

1) муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре;

2) муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре.

7.3. Муниципаль жир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль жир контроленең индикатив күрсәткечләре муниципаль районның вәкиллекле органы карары белән раслана.

7.4. Контроль орган ел саен 248-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, муниципаль жир контролендә эзерләүне гамәлгә ашыра.

7.5. Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр элек Нигезләмәнең 4 нче кушымтасында билгеләнгән.

7.6. Докладны эзерләүне оештыру Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегенә йөкләнә.



## **Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары**

1. Уртача хәвеф-хәтәр категориясенә түбәндәгеләр керә:

а) каты көнкүреш калдыкларын күмү һәм урнаштыру, зиратлар урнаштыру өчен билгеләнгән һәм янәшәсендәге жир кишәрлекләре

аларга карата жир кишәрлекләре;

б) гараж өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре

һәм (яисә) торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт янындагы жир кишәрлекләре);

в) гомуми кулланылыштагы су объектларының яр бие полюсасы чикләрендә урнашкан яисә янәшәсендәге жир кишәрлекләре.

2. Уртача риск категориясенә жир кишәрлекләре керә

белән түбәндәге төрләре рөхсәт ителгән куллану:

а) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә торган торак пункт жирләре һәм (яки) жир кишәрлекләре, урман фонды жирләре, махсус сакланыла торган территорияләр һәм объектлар жирләре, запас жирләр белән чиктәш торак пунктлар жирләре категориясенә керә.;

б) сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр категориясенә керә, автомобиль юллары, тимер юллар, труба үткәргеч транспорт, электр линияләре һәм авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр белән чиктәш жирләрдән тыш, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә торган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән чикләшә.;

в) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр категориясенә керә һәм торак пункт жирләре категориясенә караган жирләр һәм (яки) жир кишәрлекләре белән чиктәш.

3. Түбән риск категориясенә урта яки уртача риск категориясенә кертелмәгән барлык башка жир кишәрлекләре керә.



**Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге.**

1. Жир кишәрлегенә контрольдә тотылучы зат тарафыннан кулланыла торган мәйданының жир кишәрлегенә хокук билгели торган бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булган мәйданына туры килмәве.

2. Жир кишәрлеген контрольдә тотучы зат тарафыннан жир кишәрлегеннән файдалану максатыннан файдалану турында белешмәләр күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында, жир кишәрлегенә хокук билгели торган документларда булган жир кишәрлегеннән фактта файдалануның туры килмәве.

3. Жир кишәрлеген озак вакытлы үзләштерү шарты белән, жир участогын биргәннән соң өч елдан артык вакыт узды, йә жир кишәрлеген арендау килешүендә күрсәтелгән жир кишәрлеген үзләштерү срогы тәмамланмады, ә жир кишәрлегендә характерлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь төзелеш объекты, төзелеш эшләре алып бару һәм жир кишәрлегеннән файдалану буенча рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү шартлары нигезендә башка гамәлләр булмау).

4. Жир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны рәсмиләштерүгә мәжбүри таләпләрне үтәмәү.



Татарстан Республикасы Спас муниципаль  
районы территориясендә муниципаль жир  
контроле турында Нигезләмәгә  
3 нче кушымта

## Тикшерү органы күрсәтмәсе формасы

Контроль орган бланкы

\_\_\_\_\_  
(контрольлек итүче зат житәкчесе вазыйфасы  
күрсәтелә)

\_\_\_\_\_  
(контрольдә тотучы затның тулы исеме  
күрсәтелә)

\_\_\_\_\_  
(контрольлек итүче затның фамилиясе, исеме,  
атасының исеме (булганда) күрсәтелә)

\_\_\_\_\_  
(контрольлек итүче затның урнашу урыны  
күрсәтелә)

### КАНУН

\_\_\_\_\_  
(контрольдә тотучы затның тулы исеме мәҗбүри үлештә күрсәтелә)  
мәҗбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында

20\_\_ елның \_\_\_\_ 20\_\_ елның \_\_\_\_ кадәрге вакыт

аралыгында үткәрелгән

\_\_\_\_\_  
(тикшерү органының тулы исеме күрсәтелә)

тикшерү

\_\_\_\_\_  
(контроль орган карары нигезендә контроль чарасының төре һәм формасы күрсәтелә)

нәтижеләре буенча

\_\_\_\_\_  
(контроль чара үткәру турында тикшерү органы актының исеме һәм реквизитлары күрсәтелә)

законнарның мәҗбүри таләпләрен бозу \_\_\_\_\_ очраklары ачыкланды.

Баян ителгәннәр нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында " 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы \_\_\_\_\_ 2 \_\_\_\_\_ өлешенең \_\_\_\_\_ 1 \_\_\_\_\_ пункты нигезендә.

\_\_\_\_\_  
(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

түбәндәгеләрне күздә тот.

1. Ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны вакытында бетерү

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ ел.

2. Белдерү

\_\_\_\_\_  
(тикшерү органының тулы исеме күрсәтелә)

ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында, тиешле таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, вакытында, \_\_\_\_\_ кадәр « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ ел.

Әлеге күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлмәве Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылыкка китерә.

---

(контроль чаралар үткәругә вәкаләтле зат  
вазыйфасы)

---

(контроль чаралар үткәругә вәкаләтле  
вазыйфай затның имзасы)

---

(контроль чаралар үткәругә вәкаләтле  
вазыйфай затның фамилиясе, исеме, ата-  
сының исеме (булса))



**Муниципаль жир контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр.**

| А    | Муниципаль жир контроленең әһәмиятле нәтижәләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра торган нәтижәлелек күрсәткечләре.   |                         |  |                |
|------|---|-------------------------|--|----------------|
| А.1. | Хокук билгели торган документлар нигезендә файдаланыла торган жир кишәрлекләре өлеше (рөхсәт ителгән файдалану) | Кпр х<br>100% /<br>Кипн | Кипн - билгеләнеше буенча файдаланыла торган жир кишәрлекләре саны (дәнә)<br><br>Кпр - тикшерелгән жир кишәрлекләре саны (дәнә)  | Кимендә<br>50% |
| А.2. | Тикшерү барышында ачыкланган хокук бозулар бетерелгән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен.                     | Кун х<br>100%/<br>Кн    | Кун - жир законнары бозылуны бетергән жир кишәрлегеннән файдаланучылар саны.<br><br>Кн - жир законнарын бозу очраklары ачыкланган жир кишәрлегеннән файдаланучылар саны. | Кимендә<br>50% |

## Индикатив күрсәткечләр

| В1.    | Параметрларны характерлаучы индикатив күрсәткечләр<br>үткәрелгән чаралар. |                                      |   |      |  |
|--------|---|--------------------------------------|---|------|--|
| В.1.1. | План (рейд) биремнәре (күзәтүләр) үтәлеше                                 | $\frac{Врз}{(РЗф / РЗп) \times 100}$ | Врз - план (рейд) биремнәре (күзәтүләр) үтәлеше %<br>РЗф-үткәрелгән план (рейд) биремнәр саны (карау) (б.)<br>РЗп - расланган план (рейд) биремнәре саны (карау) (бер.) | 100% | Расланган план (рейд) биремнәре (караулар)     |
| В.1.2. | Планнан тыш тикшерү нәтижәләре  | $\frac{Ввн}{(Рф / Рп) \times 100}$   | Ввн - планнан тыш тикшерү нәтижәләре<br>Рф - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.)<br>Рп - планнан тыш тикшерүләр үткәру өчен күрсәтмәләр саны (бер.)                      | 100% | Контроль органга кәргән хатлар һәм шикаятьләр. |
| В.1.3. | Тикшерү нәтижәләре буенча шикаять бирелгән тикшерүләр өлеше.              | $\frac{Ж \times 100}{Пф}$            | Ж-шикаятьләр саны (бер.)<br>Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны   | 0%   |  |
| В.1.4. | Нәтижәләр дөрес түгел дип табылган тикшерүләр өлеше                       | $\frac{Пн \times 100}{Пф}$           | Пн х-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.)<br>Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны (Б.)  | 0%   |  |
| В.1.5. | Милекче булмау сәбәпле үткәрелмәгән планнан тыш тикшерүләр өлеше<br>h. б. | $\frac{По \times 100}{Пф}$           | По х- Тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле үткәрелмәгән тикшерүләр (бер.)<br>Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны   | 30%  |  |



|             |   |                       |  |      |  |
|-------------|---|-----------------------|--|------|--|
|             |   |                       | (Б.)   |      |  |
| В.1.6.      | Планнан тыш тикшерүләр үткөрү турында прокуратурага килештерүгә жибәрелгән гаризаларның өлеше (аларны килештерүдән баш тарткан) | Кзо х<br>100 /<br>Кпз | Кзо - килешүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.)<br>Кпз - гаризаларның саны.  | 10%  |  |
| В.1.7.      | Тикшерү нәтижеләре буенча материаллар карарлар кабул итү өчен вәкаләтле органнарда жибәрелгән тикшерүләр өлеше.                 | Кнм х<br>100 /<br>Квн | К нм - вәкаләтле органнарда жибәрелгән материаллар саны (бер.)<br>Квн-ачыкланган тәртип бозулар саны (бер.)                    | 100% |  |
| В.1.8.      | Үткәрелгән профилактик чаралар саны.  |                       |  | данә |  |
| <b>В.2.</b> | <b>Файдаланылган хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив күрсәткечләр.</b>  |                       |  |      |  |
| В.2.1.      | Штат берәмлекләре саны  |                       |  | кеше |  |
| В.2.2.      | Муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә контроль чаралар йөкләмәсе   | Км /<br>Кр=<br>Нк     | Км-контроль чаралар саны (бер.)<br>Кр-муниципаль контроль органы хезмәткәрләре саны (бер.)<br>Нк-1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.) |      |  |